

Dosarul nr. 3ra-505/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. C. Roșca)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. I. Muruianu, E. Palanciuc, G. Dașchevici)

ÎNCHEIERE

09 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Mariana Pitic

examinând admisibilitatea cererilor de recurs depuse de către Inspectoratul General pentru Situații de Urgență și Alina Cușciac, reprezentată de către avocatul Valeriu Dumitriu,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de către Alina Cușciac împotriva Ministerului Afacerilor Interne și Inspectoratului General pentru Situații de Urgență cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 16 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care au fost respinse cererile de apel depuse de către Alina Cușciac, reprezentată de către avocatul Valeriu Dumitriu și Inspectoratul General pentru Situații de Urgență,

constată:

La 13 decembrie 2017 Alina Cușciac a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Afacerilor Interne și Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, prin care a solicitat recunoașterea ca fiind ilegale răspunsurile Inspectoratului General pentru Situații de Urgență nr. 19/8-D136/17 din 07 noiembrie 2017 și nr. 19/7-D-150/17 din 01 decembrie 2017, recunoașterea ca fiind ilegal calculul nr. 1 din 02 august 2017 cu privire la plata indemnizației pentru creșterea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani, întocmit de către Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, obligarea Ministerului Afacerilor Interne de a efectua calculul indemnizației de maternitate conform titlului executoriu nr. 3-797/15 din 16 iulie 2015 și încasarea de la Ministerul Afacerilor Interne a prejudiciului moral în mărime unui salariu mediu lunar și a cheltuielilor de asistență juridică în suma de 3000 de lei.

Ulterior, la 24 octombrie 2018 reprezentantul Alinei Cușciac, avocatul Valeriu Dumitriu a depus cerere de concretizare a pretențiilor, solicitând doar încasarea de la pârâți în mod solidar a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 3000 de lei, renunțând la restul pretențiilor formulate în cererea de chemare în judecată inițială.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, prin hotărârea din 16 iulie 2015 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, menținută prin decizia din 09 februarie 2017 a Curții de Apel Chișinău, Ministerul Afacerilor Interne a fost obligat să calculeze și să transfere în beneficiul său indemnizația de maternitate în cuantum de 30% din salariul mediu lunar, calculat spre achitare pînă la vârsta de 3 ani, de la nașterea copilului Călin Cușciac, 25 iunie 2014 pînă la 25 iunie 2017, cît și încasarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 3000 de lei.

A menționat că, la 13 octombrie 2017 a intrat în posesia ordinului de plată nr.1207 din 19 septembrie 2017, conform căruia debitorul Ministerul Afacerilor Interne a calculat și a transferat pe contul său suma de 15482,26 de lei.

A susținut că, nefiind de acord cu suma calculată și transferată, a solicitat Ministerului Afacerilor Interne efectuarea calculului corect, reieșind din documentul executoriu nr. 3-797/2015 și expedierea calculului descifrat, salariul, perioada pentru care a fost calculată și inclusă suma transferată în mărime de 15482,26 de lei și prezentarea informației privind includerea sumei în mărime de 3000 de lei, cu titlu de onorariu pentru asistența juridică.

A afirmat că, conform răspunsului nr. 19/8-D-136/17 din 07 noiembrie 2017, Inspectoratul General pentru Situații de Urgență i-a comunicat că, întru executarea documentului executoriu menționat a fost întocmit calculul nr. 1 din 02 august 2017 în sumă de 15482,26 de lei, iar referitor la transferarea sumei în mărime de 3000 de lei, cu titlu de onorariu pentru asistența juridică, urmează să se adreseze la Ministerul Afacerilor Interne.

A relevat că, la 05 decembrie 2017 a recepționat răspunsul Inspectoratului General pentru Situații de Urgență nr. 19/7-D-150/17 din 01 decembrie 2017, prin care a fost informată că, baza de calcul a indemnizației lunare pentru creșterea copilului pînă la împlinirea vârstei de 3 ani a constituit venitul mediu lunar realizat în ultimele 6 luni calendaristice premergătoare lunii producerii riscului asigurat. La momentul producerii riscului, ea se afla în concediul pentru îngrijirea copilului pînă la vârsta de 3 ani și nu avea venit asigurat, baza de calcul este salariul de funcție în mărime de 1000 de lei, astfel fiindu-i calculată indemnizația pentru perioada 14 august 2014 – 14 iunie 2017.

Pe parcursul judecării cauzei Inspectoratul General pentru Situații de Urgență a satisfăcut benevol pretențiile formulate de reclamantă, fiind întocmit un alt calcul și achitată benevol suma adjudecată restantă.

Astfel, în urma concretizării pretențiilor a solicitat doar încasarea în mod solidar de la Ministerul Afacerilor Interne și Inspectoratul General pentru Situații de Urgență cheltuielile de asistență juridică în mărime de 3000 de lei.

Prin hotărârea din 05 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă parțial acțiunea depusă de către Alina Cușciac și a fost încasată din contul Inspectoratului General pentru Situații de Urgență în beneficiul Alinei Cușciac suma de 2000 de lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică. În rest acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

La 07 noiembrie 2018 Inspectoratul General pentru Situații de Urgență a depus cerere de apel nemotivată, iar la 16 aprilie 2019 a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acesteia, casarea

hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

La 07 noiembrie 2018 Alina Cușciac, reprezentată de către avocatul Valeriu Dumitriu, a depus cerere de apel nemotivată, iar la 20 mai 2019 a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acesteia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea integrală a acțiunii.

Prin decizia din 15 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel depusă de către Alina Cușciac, reprezentată de către avocatul Valeriu Dumitriu, a fost admisă cererea de apel depusă de către Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, a fost casată integral hotărârea primei instanțe și a fost emisă o nouă hotărâre, prin care a fost declarată inadmisibilă acțiunea depusă de către Alina Cușciac.

Prin decizia din 07 octombrie 2020 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de către Alina Cușciac, reprezentată de către avocatul Valeriu Dumitriu, a fost casată integral decizia instanței de apel și a fost restituită cauza spre rejudecare în instanța de apel.

Prin decizia din 16 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, au fost respinse cererile de apel depuse de către Alina Cușciac, reprezentată de către avocatul Valeriu Dumitriu și Inspectoratul General pentru Situații de Urgență.

Instanța de apel a menționat că, interesele Alinei Cușciac în prezentul proces sunt reprezentate de avocatul Valeriu Dumitriu, fapt confirmat prin mandatul avocațial seria MA nr. 0928348 din 11 decembrie 2017 (f. d. 29, vol. I). Pentru serviciile avocatului, Alina Cușciac a suportat cheltuieli în mărime de 3000 de lei, fapt confirmat prin bonul de plată seria EZ nr. 031415 din 11 decembrie 2017 (f.d.51, vol. I).

Totodată, instanța de apel a mai menționat că, după depunerea cererii de chemare în judecată, Inspectoratul General pentru Situații de Urgență a satisfăcut benevol pretențiile apelantei-reclamante. Ca urmare, reprezentantul apelantei-reclamantă a formulat o cerere, renunțând la pretențiile din acțiune, în același timp, prin prisma prevederilor art. 97 alin. (2) CPC, a solicitat compensarea cheltuielilor de asistență juridică suportate în prezentul proces.

Raportând prevederile art. 96 și 97 alin. (2) CPC la circumstanțele speței, instanța de apel a considerat că, prima instanța just a ajuns la concluzia de admitere parțială a acțiunii.

Instanța de apel a respins argumentul Inspectoratului General pentru Situații de Urgență precum că, pretenția Alinei Cușciac cu privire la compensarea cheltuielilor de asistență juridică urma a fi respinsă, deoarece a satisfăcut benevol pretențiile din cererea de chemare în judecată. Or, argumentul apelantului-pârât în acest sens contravine prevederilor art. 97 alin. (2) CPC, respectiv, nu poate fi admis ca fiind plauzibil.

La fel, instanța de apel a apreciat critic argumentul reprezentantului apelantei-reclamantă precum că, prima instanța neîntemeiat a admis parțial pretenția cu privire la compensarea cheltuielilor de asistență juridică, or, analizând materialele dosarului s-a stabilit că, prima instanța corect a ajuns la concluzia că, suma în mărime de 2000 de lei este una reală și rezonabilă, întrucât, de fapt, prezentul proces de judecată a

fost intentat în rezultatul dezacordului autorităților publice de a executa o hotărâre judecătorească irevocabilă emisă în cadrul procesului anterior (hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 16 iulie 2015). Prin urmare, în speță nu era necesar de a întreprinde careva acțiuni în vederea colectării probelor suplimentare pentru examinarea prezentei cauze, fapt ce denotă că, reprezentantul apelantei-reclamantă a dat apreciere greșită complexității cauzei. Astfel, instanța de apel a concluzionat că, prima instanța corect a stabilit că, suma în mărime de 2000 de lei, încasată din contul Inspectoratul General pentru Situații de Urgență în beneficiul Alinei Cușciac cu titlu de cheltuieli de asistență juridică suportate în prezentul proces este o sumă reală, necesară și rezonabilă.

La 17 martie 2021 Inspectoratul General pentru Situații de Urgență a depus cerere de recurs nemotivată, iar la 14 aprilie 2021 a depus cerere de recurs motivată împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acesteia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și emiterea unei noi decizii cu privire la respingerea integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, instanțele judecătorești au examinat superficial circumstanțele cauzei, nu au stabilit pe deplin circumstanțele care au importanță pentru judecarea cauzei, iar normele de drept material au fost aplicate eronat la soluționarea cauzei.

A considerat că, suma de 2000 de lei este una considerabilă pentru participarea doar în prima instanță.

A menționat că, instanța de judecată, pentru a dispune încasarea cheltuielilor de judecată, este necesar să dea eficiență normelor legale naționale și opiniei CEDO, care indică că, reclamantul este obligat să dovedească faptul că, cheltuielile de asistență juridică au fost reale, necesare și rezonabile ca mărime. Or, în cazul nejustificării mărimii cheltuielilor de asistență juridică, acestea nu pot fi încasate în valoarea solicitată, urmând a fi respinsă pretenția.

A susținut că, pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CEDO, se evidențiază necesitatea prezentării de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor a listei detaliate a actelor/acțiunilor efectuate de avocat și orarul timpului aferent acestora.

A afirmat că, anexa nr. 2 din recomandările privind cuantumul onorariilor avocaților și compensarea de către instanța de judecată a cheltuielilor de asistență juridică indică concret lista tarifelor fixe, iar suma de 2000 de lei în coraport cu prezenta este una exagerată.

A relevat că, Inspectoratul a satisfăcut benevol pretențiile invocate de către intimată, fiind întocmit un alt calcul, fiind achitată benevol suma solicitată, astfel, încasarea sumei de 2000 de lei este una neîntemeiată.

La 14 aprilie 2021 Alina Cușciac, reprezentată de către avocatul Valeriu Dumitriu, a depus cerere de recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acesteia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea integrală a acțiunii.

În motivarea cererii de recurs au indicat că, nu este de acord cu hotărârile judecătorești.

A menționat că, instanțele judecătorești eronat au concluzionat că, în speță nu era necesar de a întreprinde careva acțiuni în vederea colectării –probelor suplimentare pentru examinarea prezentei cauze, fapt ce denotă că, reprezentantul recurenteii a dat apreciere greșită complexității cauzei.

A susținut că, contractul de asistență juridică este un contract reglementat prin Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002, iar conform art. 63 alin. (5) din Legea enunțată, cheltuielile suportate în legătură cu acordarea de către avocat a asistenței juridice în organele de urmărire penală și instanțele de judecată în cauzele penale, civile și administrative se încasează concomitent cu soluționarea cauzei în fond.

A afirmat că, suma de 3000 de lei a fost achitată avocatului pentru reprezentarea în ședința de judecată, ținând cont de complexitatea cauzei, de timpul de muncă depus de avocat, rezultatul obținut și de circumstanțele cauzei, drept rezonabilă, reală și proporțională pentru a fi restituită din contul intimațiilor-pârâți.

Examinând admisibilitatea cererilor de recurs, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Decizia instanței de apel a fost notificată recurenților la data de 19 martie 2021, fapt confirmat prin avizele de recepție a acesteia (f. d. 41, 42, vol. II), respectiv, recursul depus de către Alina Cușciac, reprezentată de către avocatul Valeriu Dumitriu, la 14 aprilie 2021 și recursul motivat depus de către Inspectoratul

General pentru Situații de Urgență la data de 14 aprilie 2021 sunt în termen.

Examinând temeiurile recursurilor în raport cu materialele cauzei de contencios administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursurile sunt inadmisibile din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursurile depuse de către Inspectoratul General pentru Situații de Urgență și Alina Cușciac, reprezentată de către avocatul Valeriu

Dumitriu,, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recursuri nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat asupra deciziilor instanțelor de apel are caracter nedevalidativ și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursurile depuse de către Inspectoratul General pentru Situații de Urgență și Alina Cușciac, reprezentată de către avocatul Valeriu Dumitriu, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara recursurile depuse de către Inspectoratul General pentru Situații de Urgență și Alina Cușciac, reprezentată de către avocatul Valeriu Dumitriu, ca inadmisibile.

În conformitate cu art. 193, 195, 230 și 258 alin. (3) din Codul administrativ și art. 270 din Codul de procedură civilă, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursurile depuse de către Inspectoratul General pentru Situații de Urgență și Alina Cușciac, reprezentată de către avocatul Valeriu Dumitriu, se declară inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic